

kulturni obzor

www.regionalni.com/kultura

Zovite nas na 042/290-777

Vijećnik Ilčić predložio da HNK označi koje predstave nisu za djecu

Vijećnik Hrasta Ladislav Ilčić na sjednici Gradskog vijeća Varaždina predložio je da se uvede označavanje kazališnih predstava koje nisu primjerene za djecu, po uzoru na označavanje igranih filmova na televiziji i u kinima. Nije precizirao koje su to predstave toliko

izazvale revolt roditelja da su apelirali neka se ukaže na taj problem. Vijećnik Hrasta je također rekao kako su mu se i neki glumci požalili da im je zbog toga nelagodno igrati. Gradonačelnik Goran Habuš odgovorio mu je da će pitanje prosljediti intendantici varaždinskog HNK. (vg)

MEĐUNARODNI JEZIK Svjetski znana esperantistica Spomenka Štimec objavila knjigu *Dom u Srednjoj Europi*

Od rodne Orehovice i Varaždina – esperantom do kraja svijeta!

■ Zahvaljujući esperantu kao “jeziku-mostu” i agilnom posredovanju Spomenke Štimec, “Čudnovate zgrade šegrta Hlapića” Ivane Brlić-Mažuranić prevedene su na perzijski, japanski, bengalski, kineski, vijetnamski i korejski jezik, postavši tako dostupne stotinama milijuna čitatelja u velikom dijelu Azije!

Piše: mr. sc. Denis Peričić, književnik

Po preporuci UNESCO-a i uz pokroviteljstvo Hrvatskog povjerenstva za UNESCO, 2017. godina proteći će u znaku obilježavanja 100. obljetnice smrti Lazara Ludviga Zamenhova, tvorca međunarodnog jezika esperanta;

osim toga, ove se godine obilježava i 130. obljetnica stvaranja esperanta. Stoga kao da doista nema boljeg načina otvoriti ovu kulturnu godinu nego prigodom o hrvatskoj esperantistici Spomenki Štimec, a dodatni povod njezina je netom objavljena knjiga pripovijedaka, sjećanja i putopisa *Dom u Srednjoj Europi*.

– Moj tata je iz Goričana, a mama potječe iz obitelji pl. Beloševića iz Hraščine. Njezino prvo učiteljsko radno mjesto “po dekretu” 1945. bila je međimurska Orehovica, gdje sam i ja rođena i gdje sam krenula u osnovnu školu. Kupili smo “grunt” u Varaždinu, gdje

su roditelji sagradili kuću i gdje sam završila osnovnu školu i Gimnaziju. Mamin djed Stjepan pl. Belošević, hraščinski bilježnik, kupio je nakon Prvoga svjetskog rata od Strossmayerove obitelji Adrowski-Unukić kuriju u Hraščini, koja je stotinjak godina u posjedu obitelji, i ova pradjedova adresa je 75 godina nakon njegove smrti i moja zagorska adresa. A kako sam pak radni vijek odradila u Zagrebu, Zagreb je, naravno, glavni grad te moje Srednje Europe – objašnjava.

Iako, dakle, posve ukotvljena u sjevernohrvatski dio Srednje Europe, Spomenka Štimec proputovala je gotovo cijeli svijet, i to prvenstveno zahvaljujući – esperantu! Autorica je desetak knjiga izravno napisanih na esperantu, a objavljuje širom svijeta: u Beču, Budimpešti, Paderbornu, Harbinu, Pisi, Rejkaviku, Kini i Japanu... Dobitnica je niza međunarodnih nagrada te je uvrštena u svjetske esperantističke antologije.

HRAŠČINA

U kuriji u Hraščini, kojoj je vlasnica, organizira i tzv. Susrete meteorita!

Spomenka Štimec na izložbi u Mariboru (snimio nedavno preminuli fotograf Ivan Vinovrški)

Osim kao svojevrsnu mladenačku ljubav, autorica esperanto vidi i kao jedinstveno sredstvo za promicanje hrvatske kulture u inozemstvu. Tako je, primjerice, posredovala kod prevođenja *Čudnovatih zгода šegrta Hlapića* Ivane Brlić-Mažuranić na perzijski, japanski, bengalski, kineski, vijetnamski i korejski jezik! Pritom je esperanto poslužio kao “jezik-most”.

Naime, kako prevoditelji s hrvatskog na te jezike gotovo da i ne postoje, prvo su Hrvati preveli *Hlapića* na esperanto, a potom su ga, tek uz neke manje dodatne konzultacije, esperantisti iz Azije znatno lakše preveli na svoje jezike, otvorivši im tako put do više stotina milijuna čitatelja! Možda je upravo to “premošćivanje” danas najvažnija uloga esperanta!

No, koliko god putovala po svijetu, od Južne Amerike do Japana, Spomenka Štimec uvijek se vraća u svoj “dom u Srednjoj Europi”. U knjizi piše i o kuriji u Hraščini, kojoj je vlasnica i u kojoj je uredila esperantsku knjižnicu. U njoj organizira Susrete esperantskih pisaca i prevoditelja, ali i tzv. Susrete meteorita, jer se Hraščina pročula po meteoritu koji je 1751. pao u susjedno

Esperanto u Varaždinu

Varaždin ima veliku esperantističku tradiciju. Donedavno je u gradu djelovalo Esperantsko društvo “Božidar Vančik”, a 15. prosinca osnovano je Esperantsko društvo Varaždin. Za predsjednika je izabran Srećko Radulović, a za dopredsjednicu Snježana Rusman. U organizaciji novog društva već su u tijeku tečajevi esperanta pod vodstvom Siniše Horvat, a zainteresirani se mogu obratiti na e-mail: esperanto.varazdin@gmail.com ili mobitel: 099/8294799.

selo Domovec!

O toj i o drugim sjevernohrvatskim, dakle zavičajnim temama Spomenka Štimec u svojoj knjizi piše toplo i pronicljivo, dok njezini putopisi svakako pripadaju samom vrhu tog žanra u nas. Knjigu *Dom u Srednjoj Europi* objavili su Hrvatskozagorsko književno društvo iz Klanjca i Esperantsko društvo Trixini iz Hraščine.

Piše: mr. sc. Denis PERIČIĆ, književnik

Ukrajina je i pitanje – hrvatske časti!

Obljetnica međunarodnog priznanja Hrvatske potaknula me da aktualiziram jednu već pomalo zaboravljenu temu, jer ona nije pitanje svjetonazora, nego prava, pravde, logike i – časti. Naime, premijer Plenković je čvrsto podržao teritorijalni integritet Ukrajine (što je i službeni stav RH i EU). Ipak, priličan dio hrvatske javnosti naslađivao se što mu je “Putin opalio šamarčinu” i ismijavao ga što se zamjera Rusiji, pa je i Bernardić rekao: “Ne treba dijeliti

lekcije Rusiji”...

Ma treba! I treba to ponavljati svaki dan! Naročito to treba činiti Hrvatska, koja je od Srbije doživjela sličnu agresiju kakvu od Rusije doživljava Ukrajina. Svaki drugi stav je pljuvanje na vlastitu povijest i voda na mlin četnicima, ma gdje bili (a u Srbiji su još na vlasti). Jer separatistički Donjeck i Lugansk isto su što i tzv. Srpska Krajina, a aneksija Krima je – obični kriminal.

Neki “realisti” reći da je Krim io-

nako ruska osveta SAD-u i Zapadu za Kosovo. No čak i Mesić (koji se, inače, jako zamjerao drugoj velesili) razumije razliku. Pravo Kosova (i Vojvodine) na samostalnost proizlazi iz konstitutivnog položaja pokrajina u SFRJ, dok upravo iz položaja Krima u SSSR-u proizlazi da je sastavni dio Ukrajine. Osim toga, Kosovo nije pripojeno Albaniji, na koju se prirodno naslanja, a Krim jest pripojen Ruskoj Federaciji, iako s njom uopće nema kopnenu granicu, itd, itd.

Bend *Manic Street Preachers* je (čak i u Varaždinu) pjevao: “If you tolerate this then your children will next”. Otprilike: “Ako tolerirate ovo, sljedeća na redu vaša su djeca”. Mnogi su tolerirali srpsku agresiju i dobro znamo kako se to odrazilo na nas, a i na našu djecu. OK, tolerirajmo rusku agresiju, ali gdje nam je onda – čast?

P. S. Podsjetimo i na ovo: Ukrajina je priznala Hrvatsku osam dana prije nego što je to učinio Island.